Ner 251. ROK 1841. SRODA 3 LISTOPADA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Huberta.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Chwalisław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 4''' 956	+ 9° 2	3''' 64	Wschodni średni	Pochmurno	Deszcz
31	2	5, 576	+ 7, 6	3, 34	Pn Wschodni średni	,,	Deszcz
	10	6, 426	+ 6, 2	3, 21	,, ,,	,,	Deszcz
	6	6, 815	+ 4, 6	2, 72	PPn Wschodni średni	Pochmurno	Deszcz
1	2	7, 467	+ 6, 3	2, 81	,, mocny	,,	
	10	8, 116	+ 2, 9	2, 16	Pn wschodni średni	Chmury	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 1 do dnia 2 Listopada.

Krzesimowski Stanisław, Eger Antonina, Cabalski Jakób, Zurkowski Jan, Odrzywolski Józef ob., Cybulska Julia ob., Lgocki Serafin, Petraszkiewicz Kazimierz ob., z Polski; — Smoleński Józef, Wisłocki Teofil, Grabowski Jan ob., Swidziński Tytus ob., z Galicyi; — Altmann Leopold, Badenbach Piotr, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Zwierkowski Tomasz ob., Bondaszewski Jan, Dziechońska hr., Tszczenhowa Maria, Jastrzębska Marya ob., Kmitowa Salomea ob., do Polski; — Dembicki Ignacy hr., do Galicyi; — Wisłocki Teofil, Benay Osiar ob., Reamann, do Pruss.

Na dniu 16 października r. b. zamianowaną zostala przez Senat Rządzący pani Zuzanna 1go ślubu Cięciołowska, powtórnego, Kaltnerowa akuszerką okręgową z przeznaczeniem na zamieszkanie do wsi Czernichowa.

Wiadomości zagraniczne.

— *Paryż 14 Października.* —

Temps zapewnia, że królowa Krystyna oświadczyła, że bez zozwolenia rządu francuzkiego nie oddali się z Paryża.

Z Pau donoszą drogą telegraficzną, że infant don Francisco de Paula w d. 11 przez Oleron wyjechał do Jaca.

— *Dnia 15 Października.* —

Królowa Krystyna odwiedziła wczoraj rodzinę królewską. Wszystkie depesze nadchodzące z Hiszpanii oddawane są do rąk własnych królowéj. Ajenci krystynowscy okazują największą gorliwość. Pan Olozaga z swojéj strony nie jest nieczynnym, bywa on codziennie u pana Guizot i konferencye trwają długo.

National i *France* utrzymują dziś że powstanie w Hiszpanii miało na celu osadzenie xięcia Anmale na tronie hiszpańskim, przez połączenie go z królową Izabellą.

Powtarzają tu, że dwie proklamacye które O'Donnell wydał do wojska i mieszkańców prowincyi baskijskich, zostały ułożone w Paryżu przez panów Martinez de la Roza, Toreno i

Ochoa, i że O'Donnell zabrał je odjeżdżając z Paryża.

Chociaż *Moniteur parisien* i *Messager* kilkakrotnie zaprzeczał pogłoskom jakoby infant don Francisco de Paulo znalazł trudności ze strony francuzkiéj, mimo to *Indicateur de Bordeaux* udziela list jednego hiszpana z orszaku xięcia, datowany z Pau, w którym tenże obszernie opisuje te trudności. Prefekt oświadczył xięciu, że dla jego orszaku nie ma żadnych przeszkód, ale on sam nie może opuścić Francyi, dopóki prefektura nie otrzyma nowych instrukcyi od rządu. To dało powód do długich dyskusyi których rezultatem było oświadczenie prefekta że nie ma wprawdzie rozkazu użycia przemocy względem xięcia, ale nie może pozwolić aby mu dano konie. Na to xiąże odpowiedział: »Dobrze więc, pójdziemy pieszo!« Prefekt oddalił się z uszanowaniem. Najęto kilka koni i postanowiono puścić się w drogę. List kończy się temi słowy: »Żadna ofiara nie odstraszy xięcia od wypełnienia powinności i przyłożenia się do szczęścia ojczyzny, przez dopomaganie rejentowi do przywrócenia spokojności którą zdradzieccy i zemsty chciwi ludzie zakłócili.

Podług *Moniteur parisien*, rząd prowincyi Vittoryi niedozwolił infantowi don Francisco pojechać daléj; w skutku tego udał się tymczasowo do Jaca.

Znowu znaczny korpus ma się udać do Afryki, wybierani są na to żołnierze z wszystkich pułków. Korpus ten zastąpi kilka pułków stojących w Algierze. Rząd stara się utworzyć osobny afrykański korpus i udziela ochotnikom ważne prerogatywy. Nigdy jeszcze tak energicznie nie zajmowano się podbojem Afryki; a jednak kolonizacya żadnych prawie nie czyni postępów.

List z Algieru donosi, aby dać wyobrażenie o trudach jakie kolumna która udawała się do Milianach ponosić musiała; iż 1800 ludzi było chorych albo tak wycieńczonych iż musiano ich transportować. 400 znajduje się w szpitalach ale między temi mało jest ranionych. Jeden kapitan poległ, uważano że arabowie szczególniéj do oficerów strzelają, co wyjaśnia zwykle stosunkowo wielką liczbę poległych i ranionych oficerów.

Dywizya wyprawy była na dwie kolumny podzielona. Jenerał Lamoriciere wyruszając z Mostąganem miał 6500 ludzi. Kolumna jego znalazła garnizon w Mascara, w bardzo zadowalającym stanie. Jenerał Lamoriciere zostawił tam 120,000 racyi żywności i powrócił w dniu 30 września, nie stoczywszy ani jednéj ważnéj utarczki. Podczas gdy Mascara w ten sposób zaopatrzoną została, jenerał gubernator przybył ku Szelif. Kolumna ta doszła aż do Mina, po drodze kilka pokoleń do poddania się nakłoniła i kilka szczęśliwych wycieczek wykonała. Habemowie chcieli bronić pokoleń mieszkających na połowie drogi do Tekedempt, ale prędko zostali odparłemi. Abd-el-Kader który ma swój obóz przy moście na rzece Szelif, wysłał korpus artyleryi i piechoty, który jednak przybył za późno, i tylko naszą tylną straż mógł nie co niepokoić. Kolumna która powróciła tu w dniu 3, przyprowadziła przeszło 300 jeńców, a zdobycze w ziarnie, bydle i t. d. były tak znakomite, że musiano część na drodze pozostawić.

— *Tunis 29 Września.* —

Od niejakiego czasu wielkie poruszenie panuje w naszym porcie. Okręta angielskie i francuzkie uważają się nawzajem i ciągle zapowiadają blizkie przybycie eskadry tureckiéj, jeśliby takowa istotnie ukazała się, w takim razie zdaje nam się, że starcie byłoby nieochybném. Znajdujące się tu okręta angielskie czekają na inne, i zapewnie eskadra francuzka pod admirałem Leray, zostanie wzmocnioną.

— *Londyn 13 Października.* —

Biegała tu wieść, że sąd w Utyce uznał p. Mac Leod niewinnym, ale gmin oburzony tém uwolnieniem rzucił się na niego i zamordował go. Dodawano, że w Plymouth i Falmouth, przygotowują się znaczne uzbrojenia, i że w razie jeśliby ta wiadomość potwierdziła się, rząd angielski postanowił wykonać stosowną manifestacyę. Te pogłoski mogły najwięcéj wpłynąć na stan giełdy.

— *Hiszpania.* —

— *Bajonna 12 Października.* —

W dniu 9 zamek Udcales został zajęty przez wojsko pod dowództwem brygadyera Egujaguirre; Santonę zajęła gwardya narodowa z St. Andar. Tym sposobem oba te miasta oświadczyły się przeciw królowéj. Jenerałowie Chacon i Alecon, zajmują Burgos dla Espartera. Zuoliane stoi w Logrono które także trzyma się za Esparterem. — W dniu 7 ukazali się krystyniści na wzgórzach La Dessarga, pod Bergara; stoczyli oni walkę z wojskiem jenerała Iturbe. Don Lardizabal adjutant jenerała Urbistondo, został pod Bergara wzięty w niewolę. Jenerał Alcala zajął Asputia i Villareal; cofnął on się do Tolozy gdzie stał jeszcze w dniu 10. Z kassy

celnéj wziął 45,000 ciężkich piastrów na zapłacenie swego wojska.

Powstanie hiszpańskie wikła się widocznie, Powstanie. O'Donnella nie bardzo wzrasta ale poruszenie na korzyść królowéj Krystyny, organizuje się w kształcie gerylasów i wojna domowa grozi wybuchnieniem pod nową formą. Powstanie w Barcelonie zdaje się przybierać charakter republikański. Niewiadomo czy władza municypalna oświadczy się za Esparterem albo za Krystyną.

— *Dnia* 14 *Października.* —

W téj chwili dowiadujemy się, że O'Donnell i jego stronnicy zamknięci w cytadelli Pampelony zaczynają cierpieć niedostatek wody.

Journal des Débats donosi z Madrytu dnia 9 października. »Espartero odbywał wczoraj przegląd tutejszego garnizonu i podziękował temuż za okazaną mu wierność. Słychać, że dziś wieczorem mają rozstrzelać 29 osób, które są skrompromitowane w ostatnich wypadkach. Między niemi ma się znajdować teraźniejszy pod sekretarz stanu w wydziale wojny jenerał Narzagaray.

Tenże dziennik w liście z Madrytu zawiera następujące szczegóły o powstaniu w nocy z dnia 7 na 8 b. m. »Zdaje się że oddział który uderzył na pałac składał się z 11 kompanii pułku xiężniczki, do których przyłączyła się ta która tworzyła straż pałacu. Jedna część rzuciła się wewnątrz pałacu, podczas gdy inni zajmowali się osadzeniem wszystkich wchodów. Ci, którzy zdołali dostać się aż do pokojów młodej królowéj znaleźli tam nieprzezwyciężony opór ze strony halabardystów. Obrona była zacięta, walczono w salonie królowéj i w sali poselskiéj. Halabardyści bronili z niezrównaną energią każdéj stopy ziemi, aż do drzwi sypialni xiężniczek, dokąd kule dostawały się. W téj chwili dopiero jenerałowie Diego Leon i Concha widząc, że nie okazuje się w mieście poruszenie, którego się spodziewali, opuścili pałac, a żołnierze rozpierzchli się albo się poddali.

W czasie tych walk dwie xiężniczki modliły się i wzywały pomocy hrabiny Mina, która starała się je uspokoić. Musiały one ukryć się pod materacami aby się zabezpieczyć od kul, które wpadały do pokoju.

Pan Gonzales który znajdował się w swojém biurze, w pałacu, zatarasował się w swoim gabinecie którego drzwi powstańcy na próżno usiłowali wybić.

Nazajutrz tłumnie gromadzono się w pałacu aby oglądać zniszczenie jakie poczyniono w pokojach, gdzie jeszcze leżały zwłoki poległych.

W reszcie zdaje się, że spisek wybuchnął o 2 dni zapóźno. Zamiast rozpocząć jednocześnie z O'Donnelem w Pampelonie, chciano czekać wiadomości o tamtejszém powodzeniu, w mniemaniu, że takowe zrządzi reakcyę w stolicy i ułatwi wykonanie planu uprowadzenia xiężniczek. Ale właśnie wiadomości o wypadkach w Nawarze przeszkodziły im, ocuciły bowiem baczność Espartera. Nie znając właściwego celu sprzysiężonych, postrzegał on jednak wzburzenie sprawione w niektórych pułkach przez oficerów przychylnych Krystynie, i przedsięwziął środki zapobiegające.

Moniteur parisien zawiera co następuje: »Poczta madrycka, która zalegała po dzień 8 b. m. przybyła w dniu 14 przez Zaca do Bajonny. Oczekiwano tam potwierdzenia o kaputalacyi Barcelony. Pogłoska jakoby Espartero sam udawał się z wojskiem do prowincyi baskijskich, nie potwierdza się. Postanowieniem rządu tymczasowego w Bilbao, jenerał La Rocha, został mianowany jeneralnym komendantem prowincyi Biskai. W prowincyi Alava jenerał Piquero posunął swoje siły aż do Pueble d'Argauzan częścią dla dopomagania werbunkom, częścią dla uważania poruszeń wojsk Espartera.

Paryż 18 *Października. Messager* ogłasza następujące telegraficzne depesze:

Bajonna 15 października. Podprefek do ministra spraw wewnętrznych. Pampelona nie kapitulowała. Jenerał kapitan Ayerbe przybył tu w dniu 12 z rana z dwoma batalionami drugiego pułku gwardyi z którego prawie wszyscy oficerowie oddalili się. Między miastem i cytadellą istnieje pewien rodzaj zawieszenia broni. O'Donnell opuścił cytadellę w dniu 12 wieczorem, aby się połączyć z Ortigozą, który stoi na czele 1500 ludzi i z deputacyą prowincyi, i przebiega Nawarrę w celu podniecenia ogólnego powstania. Ma on między 18 i 20 powrócić do cytadelli, która tymczasowo bronioną jest przez batalion, który rozpoczął powstanie, i 200 ochotników z Pampelony. W dniu 11 deputacya foralna w Bergara postanowiła wydać wezwanie mieszkańców do broni i mianowała pana Monteron królewskim komisarzem z Guipuskoi.

— *Rzym* 7 *Października.* —

Kiedy papież przybył wczoraj do Ponte Molle, rozpoczął się grzmot dział, a następnie wszystkie dzwony miasta, a tych jest nie mało zostały w ruch wprawione. Papież wprawdzie wysłał przodem gońca, przez którego prosił aby go uwolniono od ceremonii przywitania, ale

wojsko stało już na Piazza di Popolo i powitało go przy prezentowaniu broni wiwatami. Powierzchowność J. S. jest bardzo zaspokajająca wesoła. Skoro tylko papiez przybył na Monte de Cavalo, pospieszył udzielić zgromadzemu ludowi błogosławieństwo. Wieczorem miasto było oświetlone. Kolumna przy Ponte Molle nie mogła się oprzeć deszczom które na wielu miejscach zmyły malowania. Szkoda pięknych pieniędzy które na nią wydano, można było za nie coś trwałego i pięknego wystawić.

— Veracruz 2 Września. —

Na czele powstania które w Guadalaxara wybuchło, stoi jenerał Paredes, który żąda aby podatek znany pod nazwą Consumo, został zmniejszony, teraźniejszy rząd oddalony, kongres wcelu rewizyi konstytucyi zwołany i aby tymczasowo dyktatora wybrano. Jenerał Santana który dowodził w Veracruz i jak utrzymują ma ochotę zostać dyktatorem, oświadczył rządowi, że połączy się z jenerałem Paredes, jeśli jego sprawiedliwe żądania nie zostaną spełnionemi. W skutku tego oświadczenia władze cywilne w Veracruz przystąpiły do powstania, i Santana wyruszył w pochód, aby zająć twierdzę Pereto, na drodze do Mexyku. Pierwszym jego krokiem było, zabezpieczyć sobie dochody celne i tabaczne w Veracruz. Chce on się w krótce połączyć z jenerałem Cartazun który dowodzi znacznym korpusem piechoty i około 1000 jazdy i w bliskości Mexyku zamierzał połączyć się z jenerałem Paredes. Mniemają iż zwalenie rządu nie pociągnęłoby za sobą potrzeby wielkiego rozlewu krwi, ponieważ powszechny entuzyazm objawia się na korzyść tak zwanych patryotów. Arista i Bustamente chcieli stanąć na czele wojska rządowego, ale poradzono im aby się zachowali spokojnie, ponieważ niedostaje pieniędzy i zajęcia dla rządu między ludem. Wszystkie ważne miasta na południu oświadczyły się przeciw rządowi.

— New York 25 Września. —

Stronnictwo wigowskie po zamknięciu kongresu ogłosiło adres, w którym daje do poznania, iż postanowiło przez nowe środki zaprojektować ograniczenie służącego prezydentowi veto.

Pan Fox poseł angielski w Washington miał otrzymać instrukcye polecające mu aby natychmiast opuścił Stany Zjednoczone, jeśliby Mac Leod został uznany winnym.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 2827.

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy w massie Marcyanny z Girtlerów 1o Turyani 2o Wytyszkiewiczowéj w Krakowie w roku 1836 zmarłéj, znajduje się w depozycie sądowym kwota 139 złp. gr. 12, Trybunał przeto po wysłuchaniu wniosku urzędu publicznego, wzywa Stanisława i Maryannę pozostałych wnuków, jak równie wszystkich prawo do rzeczonéj massy mieć mogących, aby w terminie miesięcy trzech od daty ogłoszenia pierwszego rachując z stósownemi dowodami po odbiór kwoty powyższéj do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie w posiadanie massy téj jako opuszczonéj skarb publiczny wprowadzony będzie.

Kraków d. 24 października 1841 r.

Sędzia Prezydujący,
DUDREWICZ.

(1r.) Z. Sekretarza Tryb. *Brzeziński.*

Doniesienie prywatne.

Uwiadomienie lékarskie.

Sprowadziwszy z Berlina *machinę magnetyczną* do léczenia wielu uporczywych i długociągłych chorób w czasach dzisiejszych za granicą z skutkiem jak najpomyślniejszym tak powszechnie używaną, zawiadamiam niniejszém osoby cierpiące na sparaliżowania rozmaitych części ciała, fluxie nerwowe, reumatyzm, podagrę, rozmaite kurcze, trętwienia osłabienie wzroku lub słuchu i w ogólności osłabienia nerwów i t. p. choroby, iż każdego dnia od godziny 2éj do 4éj po południu w mieszkaniu swoim przy ulicy Grodzkiéj pod L. 115 skutków tejże maszyny doświadczać mogą.

Kraków d. 1 listopada 1841.

Dr. *Bierkowski*

(1r. Professor Uniwers. Jagell.